

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jakuba Camrdy a soudců Mgr. Ondřeje Mrákoty a JUDr. Lenky Matyášové v právní věci žalobce: **L. M.**, zastoupen Mgr. Petrem Václavkem, advokátem, se sídlem Opletalova 1417/25, Praha 1, proti žalované: **Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců**, se sídlem nám. Hrdinů 1634/3, Praha 4, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 26. 10. 2016, č. j. 10 A 28/2016 - 53, o návrhu žalobce na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti,

t a k t o :

Kasační stížnosti **se přiznává** odkladný účinek spočívající v tom, že až do skončení řízení před Nejvyšším správním soudem se pozastavují účinky rozhodnutí Ministerstva vnitra ze dne 4. 6. 2015, č. j. OAM-22401-51/MC-2009, ve spojení s rozhodnutím Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců ze dne 15. 1. 2016, č. j. MV-113296-4/SO-2015.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím ze dne 15. 1. 2016, č. j. MV-113296-4/SO-2015, žalovaná zamítla odvolání žalobce (dále jen „stěžovatel“) a potvrdila rozhodnutí Ministerstva vnitra (dále jen „správní orgán I. stupně“) ze dne 4. 6. 2015, č. j. OAM-22401-51/MC-2009, kterým bylo podle § 87l odst. 1 písm. a) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, v relevantním znění (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), stěžovateli zrušeno povolení k trvalému pobytu a byla mu stanovena lhůta k vycestování z území České republiky v délce 30 dnů od právní moci prvostupňového rozhodnutí. Žalovaný dospěl k závěru, že žalobce závažným způsobem narušuje veřejný pořádek, neboť byl rozsudkem Krajského soudu v Plzni ze dne 20. 2. 2006, č. j. 35 T 4/2004 – 5317, ve spojení s rozsudkem Vrchního soudu v Olomouci ze dne 24. 7. 2006, č. j. 11 To 66/2006 – 5684, shledán vinným ze spáchání trestného činu nedovolené výroby a držení omamných a psychotropních látek a jedů podle § 187 odst. 1, odst. 2 písm. a), odst. 4 písm. c) trestního zákona, za což byl odsouzen k trestu odnětí svobody v trvání 11 let. Stěžovatel podle uvedených rozsudků v blíže neustanovených dnech v druhé polovině měsíce prosince nejpozději do 23. 12. 2002 zorganizoval spolu

s dalšími spolupachateli neoprávněný dovoz nejméně 12 půlkilových balíčků s obsahem heroinu. Ve vyjmenovaných dnech měsíce ledna 2003 poté, co dopravil na území heroin, najal kurýra k předání 6 půlkilových balíčků s obsahem heroinu s úkolem 3 balíčky dopravit do Stuttgartu a předat je příjemci a 3 balíčky do Erfurtu a předat je příjemci, také kurýrovi předal tašku se 6 balíčky s obsahem heroinu s úkolem dopravit je do Mnichova a koordinoval předání zásilek heroinu. Žalovaný dovodil, že jednání stěžovatele je z hlediska závažného narušení veřejného pořádku třeba hodnotit jako aktuální, a to s ohledem na intenzitu narušeného zájmu a okolnosti jeho následného života. Stěžovateli bylo povolení k trvalému pobytu uděleno s platností od 7. 9. 2001, stěžovatel trestnou činnost, za kterou byl odsouzen, spáchal na přelomu let 2002/2003 a ve vazbě byl od dubna 2003 do ledna 2005. Poté se stěžovatel vyhýbal nástupu výkonu trestu odnětí svobody, přičemž po dobu od podzimu 2006 do října 2008 pobýval mimo území České republiky. Ve výkonu trestu odnětí svobody pak stěžovatel strávil dobu od 18. 10. 2008 do 11. 6. 2014, kdy byl z výkonu trestu odnětí svobody podmíněně propuštěn, zkušební doba podmíněného propuštění byla stanovena v délce 7 let, tj. do 11. 6. 2021. Stěžovatel pak po cca 8 měsících, kdy byl proveden jeho výslech správním orgánem I. stupně, ani nezačal splácet dluh vůči státu ve výši cca 300 000 Kč za náklady spojené s trestním řízením a pobytem ve výkonu trestu odnětí svobody. Žalovaný neshledal ani nepřiměřenost zásahu do soukromého a rodinného života stěžovatele, neboť jeho jediné vazby na území České republiky představuje jeho bývalá manželka a syn P. Se synem P. si stěžovatel dle názoru žalovaného neutvořil natolik pevné vazby, aby mohly znamenat nepřiměřený zásah do jeho života, neboť v době, kdy se jeho syn narodil, stěžovatel opustil území České republiky a žil cca 2 roky v zahraničí, poté byl ve výkonu trestu odnětí svobody.

Stěžovatel napadl rozhodnutí žalovaného žalobou u Krajského soudu v Českých Budějovicích (dále jen „krajský soud“), který ji rozsudkem ze dne 26. 10. 2016, č. j. 10 A 28/2016 - 53, zamítl.

Stěžovatel současně s podáním žaloby požádal, aby jí byl přiznán odkladný účinek. Tomuto návrhu krajský soud nevyhověl a usnesením ze dne 7. 3. 2016, č. j. 10 A 28/2016 - 31, žalobě odkladný účinek nepřiznal.

Rozsudek krajského soudu následně stěžovatel napadl kasační stížností. Zároveň navrhl, aby Nejvyšší správní soud přiznal kasační stížnosti odkladný účinek.

Návrh na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti stěžovatel odůvodnil tím, že by nepřiznání odkladného účinku a jeho nucené vycestování z území České republiky, aby se vyhnul správnímu vyhoštění a negativním důsledkům s tím souvisejícím, znamenalo citlivý zásah do jeho soukromého a rodinného života. Přiznáním odkladného účinku kasační stížnosti nemůže být dle stěžovatele dotčen ani žádný veřejný zájem. Nepřiznáním odkladného účinku kasační stížnosti by rovněž došlo k zásahu do stěžovatelova práva na spravedlivý proces, k němuž patří také to, aby se stěžovatel osobně účastnil soudního řízení, resp. měl možnost být v přímém kontaktu se svým právním zástupcem. Ke své argumentaci stěžovatel odkázal na usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 8. 2011, č. j. 5 As 73/2011 - 100, a ze dne 4. 10. 2005, č. j. 8 As 26/2005 - 76.

pokračování

Žalovaný s odkazem na nálezn Ústavního soudu ze dne 24. 4. 2012, sp. zn. Pl. ÚS 23/11, navrhl, aby kasační stížnosti nebyl odkladný účinek přiznán.

Podle § 107 odst. 1 s. ř. s. nemá kasační stížnost odkladný účinek. Nejvyšší správní soud jej však může na návrh stěžovatele přiznat; přitom se užije přiměřeně § 73 odst. 2 s. ř. s., podle kterého lze přiznat odkladný účinek, jestliže by výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly pro žalobce nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a jestliže to nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem.

Je třeba zdůraznit, že přiznání odkladného účinku kasační stížnosti je mimořádným institutem, kterým Nejvyšší správní soud prolamuje před vlastním rozhodnutím ve věci samé právní účinky pravomocného rozhodnutí krajského soudu, na které je třeba hledět jako na zákonné a věcně správné, dokud není případně jako celek zákonným postupem zrušeno. Přiznání odkladného účinku proto musí být vyhrazeno pro ojedinělé případy, které zákonodárce vyjádřil v § 73 odst. 2 s. ř. s.

Nejvyšší správní soud po zhodnocení důvodů uváděných a dokládaných stěžovatelem a dále skutečností vyplývajících ze soudního spisu a napadeného rozhodnutí žalované dospěl k závěru, že podmínky pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti podle § 73 odst. 2 s. ř. s. ve spojení s § 107 odst. 1 s. ř. s. jsou naplněny.

Nejvyšší správní soud vycházel zejména z předpokladu, že nedojde-li k odkladu právních účinků rozsudku krajského soudu, jímž byla zamítnuta žaloba proti rozhodnutí žalované, do doby rozhodnutí Nejvyššího správního soudu o kasační stížnosti, bude stěžovatel v důsledku právních účinků pravomocných a vykonatelných rozhodnutí správních orgánů nucen opustit území České republiky, a to ještě před rozhodnutím o kasační stížnosti.

Podstatné přitom je, že pro řádný výkon ústavního práva stěžovatele na spravedlivý proces je třeba, aby mohl setrvat na území České republiky do skončení řízení o kasační stížnosti. Byť je stěžovatel v tomto řízení v souladu s požadavkem soudního řádu správního zastoupen advokátem, náleží k právu na spravedlivý proces i právo účastníka vystupovat v tomto řízení osobně, být v kontaktu se svým zástupcem, udělovat mu pokyny pro výkon zastoupení, poskytovat mu potřebnou součinnost atd. Nejvyšší správní soud proto spatřuje nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, spojenou s nuceným opuštěním České republiky před rozhodnutím Nejvyššího správního soudu o kasační stížnosti stěžovatele, zejména v možné újmě na výkonu jeho práva na spravedlivý proces.

Nejvyšší správní soud si je v této souvislosti vědom toho, že krajský soud usnesením ze dne 7. 3. 2016, č. j. 10 A 28/2016 - 31, žalobě odkladný účinek nepřiznal, neboť dospěl k závěru, že rozhodnutí žalované o zrušení platnosti povolení k trvalému pobytu nemá za bezprostřední následek, že by stěžovatel byl nucen území České republiky opustit. Dále krajský soud dovodil, že rozhodnutí žalované nebrání stěžovateli usilovat o získání jiné formy pobytového statusu na území České republiky.

Je sice pravdou, že k bezprostřednímu opuštění území České republiky by mohl být stěžovatel donucen až v souvislosti s rozhodnutím o jeho správním vyhoštění, nicméně tato skutečnost nemůže být podle názoru Nejvyššího správního soudu důvodem k zamítnutí návrhu na přiznání odkladného účinku. Jen stěží lze totiž předpokládat, že stěžovatel má předejít případné zmiňované újmě tím, že bude vědomě porušovat zákon nelegálním pobytem na území České republiky a vystavovat se riziku, že mu bude uděleno správní vyhoštění, s nímž je navíc vždy spojen zákaz pobytu na území Evropské unie na určitou dobu. V daném případě lze tedy nalézt příčinnou souvislost mezi právními účinky žalobou napadeného rozhodnutí a možným vznikem újmy na straně stěžovatele.

Při zajištění práva stěžovatele na spravedlivý proces nelze spoléhat ani na možnost vydání krátkodobého víza např. za účelem účasti na jednání soudu, neboť podle § 171 písm. a) zákona o pobytu cizinců je rozhodnutí o neudělení víza vyloučeno ze soudního přezkumu (srov. též usnesení Ústavního soudu ze dne 15. 2. 2016, sp. zn. I. ÚS 2793/15, ve věci, v níž byla zamítnuta žádost cizinky o udělení krátkodobého víza za účelem účasti na jednání odvolacího soudu v řízení, ve kterém vystupovala jako žalobkyně).

V této souvislosti je také nepřipadný odkaz žalovaného na nálezy Ústavního soudu ze dne 24. 4. 2012, sp. zn. Pl. ÚS 23/11, v němž Ústavní soud vyslovil následující: *„Pokud jde o argument, že rozhodnutí o neudělení víza (podobně jako v případě rozhodnutí o povolení k pobytu se jedná o jeden z typů pobytových oprávnění – pozn. NSS) může vést k porušení práv zaručených čl. 10 odst. 2 Listiny, neboť pobývá-li cizinec na území delší dobu, může si zde vytvořit rodinné pouto, lze též navázat na výše uvedené. Do soukromého a rodinného života může fakticky zasáhnout až rozhodnutí bezprostředně vedoucí k nucenému opuštění země, které teprve vytvořené vazby přetrhne. Samotné neudělení víza tento efekt nemá.“* Nejvyšší správní soud konstatuje, že v citovaném nálezu se Ústavní soud vyjadřoval k návrhu Nejvyššího správního soudu na vyslovení protiústavnosti § 171 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců, ve znění do 31. 12. 2010, který zamítl, nikoli ke splnění předpokladů pro přiznání odkladného účinku podle § 73 odst. 2 s. ř. s. Již z tohoto důvodu nelze uvedený nálezy na nyní projednávanou věc, která se týká přiznání odkladného účinku, bez dalšího v plném rozsahu aplikovat. Nejvyšší správní soud přitom ani v usnesení ze dne 18. 8. 2011, č. j. 5 As 73/2011 – 100, nezpochybňoval, že k bezprostřednímu opuštění České republiky by mohl být cizinec donucen až v souvislosti s rozhodnutím o správním vyhoštění. Zdůraznil však, že k právu na spravedlivý proces náleží i právo účastníka vystupovat v daném řízení osobně, být v kontaktu se svým zástupcem, udělovat mu konkrétní pokyny pro výkon zastoupení apod.

Nejvyšší správní soud tedy vychází z toho, že pokud by nedošlo k odkladu právních účinků pravomocného rozhodnutí o zrušení trvalého pobytu stěžovatele na území České republiky do doby meritorního rozhodnutí Nejvyššího správního soudu o kasační stížnosti, je zde reálné nebezpečí, že by byl stěžovatel skutečně nucen ještě před rozhodnutím Nejvyššího správního soudu opustit území České republiky.

Nejvyšší správní soud posoudil žádost o přiznání odkladného účinku i z hlediska zbývajících podmínek stanovených v § 73 odst. 2 s. ř. s. K otázce možného rozporu s důležitým veřejným zájmem se Nejvyšší správní soud již vyjádřil v usnesení ze dne 19. 11. 2014, č. j. 1 Azs 160/2014 – 25, když dospěl k závěru, že „[p]okud jde o možný rozpor

pokračování

s důležitým veřejným zájmem, je opět nutné poměřit na jedné straně újmu hrozící stěžovateli v případě nepřiznání odkladného účinku, a na straně druhé důležité zájmy společnosti. Pro zamítnutí návrhu přitom nepostačuje pouze existence kolidujícího veřejného zájmu, jak by se mohlo zdát z doslovného výkladu § 73 odst. 2 s. ř. s. Toto ustanovení nutno vykládat ústavně konformním způsobem, a proto je třeba za pomoci testu proporcionality vážit intenzitu hrozícího zásahu do základního práva svědčícího žalobci s intenzitou narušení veřejného zájmu (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 8. 2008, č. j. 5 As 17/2008 – 131, č. 1698/2008 Sb. NSS)“.

Nejvyšší správní soud si je v projednávané věci rovněž vědom skutečnosti, že stěžovatel byl odsouzen za závažný trestný čin a nelze vyloučit, že jeho další dlouhodobý pobyt na území České republiky by mohl představovat ohrožení veřejného zájmu, nicméně od odsouzení stěžovatele uběhlo již více než 10 let a nevyšlo najevo, že by se stěžovatel na území České republiky od června 2014, kdy byl podmíněně propuštěn z výkonu trestu odnětí svobody, dopustil jakékoli trestné činnosti či jiného společensky nebezpečného jednání (srov. obdobně usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 8. 2011, č. j. 5 As 73/2011 – 100). Z obsahu soudního spisu je přitom zřejmé, že stěžovatel je v současné době zaměstnán a aktivně se zajímá o svého nezl. syna P. (viz protokol o jednání krajského soudu ze dne 26. 10. 2016). Za uvedené situace Nejvyšší správní soud neshledal, že by se přiznání odkladného účinku v daném případě, tedy umožnění pobytu stěžovatele na území České republiky do doby rozhodnutí Nejvyššího správního soudu o jeho kasační stížnosti, negativně dotklo práv třetích osob, ani že by takové rozhodnutí bylo v rozporu s důležitým veřejným zájmem v takové intenzitě, že by ochrana tohoto veřejného zájmu musela převážet nad toliko dočasnou ochranou práv stěžovatele do doby rozhodnutí Nejvyššího správního soudu o jeho kasační stížnosti.

V této souvislosti ovšem Nejvyšší správní soud považuje za nezbytné zdůraznit, že rozhodnutí o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti je rozhodnutím pouze prozatímní povahy a rozhodně nijak nepředjímá rozhodnutí o věci samé.

Vzhledem k tomu, že soud shledal splněné podmínky pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti, nepovažoval již za nutné zabývat se dalšími možnými důvody vzniku újmy, které uváděl stěžovatel.

V souladu s usnesením Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 12. 2005, č. j. 2 Afs 77/2005 - 96, publikovaným pod č. 786/2006 Sb. NSS, zdejší soud konstatuje, že přiznání odkladného účinku pouze vůči rozhodnutí krajského soudu za situace, kdy byla žaloba zamítnuta a odkladný účinek žalobě nebyl přiznán, by nemohlo vést k odložení účinků rozhodnutí žalované po dobu trvání řízení o kasační stížnosti. Proto Nejvyšší správní soud vymezil rozsah odkladného účinku tak, že jeho přiznáním se pozastavují až do skončení řízení o kasační stížnosti přímo účinky žalobou napadených správních rozhodnutí.

Poučení: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3 § 120 s. ř. s.).

V Brně dne 15. prosince 2016

JUDr. Jakub Camrda
předseda senátu